

Voor de nieuwe maan

Over het boek

Auteur: Tine Lefebvre

Illustrator: Jacques & Lise

Uitgeverij: Pelckmans

Over de makers

Tine Lefebvre is een Belgische auteur. "Voor de nieuwe maan" is haar debuut. Verder had ze vier jaar lang een plekje in het Letterzettercollectief van Kortrijk.

Jacques & Lise is een Belgisch illustratorenduo, bestaande uit Jacques Maes en Lise Braekers. Beide zijn ze graphic designers, wat je duidelijk merkt aan hun unieke en herkenbare stijl die vaak focust op grafische elementen en subtiele details. Samen maakten ze visueel aantrekkelijke prentenboeken en illustraties die ook bij de Leesjury-leden in de smaak vallen. Hun "Henry" behaalde een derde plaats bij de lezers van groep 2 in 2021-2022. Ook dit jaar leest groep 2 werk van hen ("Aldo & Rino"). Het werk van Jacques & Lise heeft zowel in België als internationaal veel waardering gekregen.

Korte inhoud

Bores woont samen met zijn ouders en hun hond Vrijdag op het eiland Ark. Dat eiland hebben zijn ouders zelf ontworpen nadat ze moesten vluchten voor de Landrotten, een wreed volk dat de macht heeft op het vasteland. Bores is gelukkig op het eiland, maar dat verandert wanneer zijn ouders besluiten dat ze een zusje van het vasteland, Maan, willen adopteren. Bores is niet blij met deze beslissing en wenst dat ze verdwijnt. Wanneer zowel Maan als zijn hond Vrijdag op een ochtend verdwenen zijn, begint Bores een zoektocht naar hen. Tijdens zijn reis beleeft hij spannende avonturen en ontmoet hij bijzondere personages, zoals elf Nora, uitvindster Bebbe Schroot en de hond Tita met ijzeren tanden. Samen slagen ze erin Maan terug te vinden en Bores te herenigen met zijn ouders en hond.

1. HET VERHAAL

1.1. Personages

- **Algemene vragen**

- Welk personage / welke verhaalfiguren boeide(n) jou het meest?
  - Is dat het belangrijkste personage in het verhaal? Of gaat het verhaal eigenlijk over iemand anders?
  - Zou dit boeiende personage iemand kunnen zijn die bij jou in de klas zit? Waarom wel, waarom niet?
  - Welke eigenschappen herken je in een personage die je ook in een vriend, vriendin, ouder, grootouder, juf of meester, persoonlijke vijand... herkent?
  - Zijn er figuren in het verhaal waarover je graag meer te weten was gekomen? Zo ja, over wie?

- **Belangrijke personages in dit verhaal**

Bores, Maan (de nieuwe zus van Bores), Vrijdag (de hond van Bores en zijn allerbeste vriend), Mama en Papa (de ouders van Bores, zij hebben de Ark zelf gebouwd en adopteren een zusje voor Bores, Maan), Nora Dauwenkrans (een elf die Bores ontmoet tijdens zijn zoektocht naar Vrijdag en Maan. Nora zal Bores bijstaan tijdens zijn zoektocht en hem in contact brengen met Beppe Schroot) en Beppe Schroot (een ingenieuze en creatieve vrouw die op een schroothoop woont). De Landrotten zijn de vijanden in het verhaal.

- **De komst van Maan**

- “Mama en papa zijn Bores duidelijk al vergeten. Ze hebben enkel oog voor Maan, die tussen hen in op het tapijt voor de kachel zit. Elk om beurt halen ze een stuk speelgoed voor haar uit de speelgoedkist en tonen ze wat ze ermee kan doen. Met opgetrokken neus ziet Bores hoe Maan de puzzel pakt die vorige week nog van hem was. Papa heeft hem gevraagd om uit zijn eigen speelgoedkist een cadeautje uit te kiezen voor Maan.” (p.33)
  - Hoe voel je je als je Bores ziet toekijken terwijl zijn ouders aandacht aan Maan geven?
  - In dit citaat zien we dat Bores zich buitengesloten voelt wanneer zijn ouders zich op Maan concentreren. Kun je je voorstellen hoe het zou voelen als je jouw speelgoed moest afstaan aan een nieuw broertje of zusje? Wat zou jij doen in zo’n situatie? Zou jij bereid zijn om iets wat je dierbaar is weg te geven? Waarom wel of niet?
- “Bores moet denken aan wat Mama altijd zegt: alles loopt op rolletjes. Dan bedoelt ze dat alles goed gaat. Deze keer loopt niets op rolletjes. Het hele eiland loopt niet op rolletjes. En ondertussen doen Mama en Papa en Vrijdag alsof die rolletjes er wel zijn. Ark is geen eiland om te delen. Maan moet weg. En hij weet al precies hoe hij dat gaat regelen.” (p.36)
  - Waarom denkt Bores dat Maan niet op Ark hoort en hoe probeert hij haar weg te krijgen?
  - In dit citaat zegt Bores dat Ark geen eiland is om te delen en bedenkt hij een plan om Maan weg te sturen. Waarom denk je dat Bores zo sterk voelt dat Maan niet bij hen hoort?
  - Heb je ooit een situatie meegemaakt waarin je iets liever niet wilde delen? Wat deed je toen?
- “‘Het is echt geen grote wens,’ begint hij (Bores), terwijl hij zijn handen vouwt en zijn ogen zo hard dichtknijpt dat zijn wimpers bijna in de spleetjes verdwijnen. Zijn bultje lijkt wat te krimpen terwijl hij denkt aan wat hij gaat vragen. ‘Ik wil alleen maar dat we weer met z’n vieren zijn. Mama, Papa, Vrijdag en ik. Alleen wij vier, alsjeblieft, dank je wel.’ Terwijl hij een T-shirt over zijn hoofd trekt, telt Bores hoeveel keer hij die wens al gedaan heeft. Achtentachtig keer? Negenentachtig? Hij heeft even getwijfeld of hij er wel mee moest doorgaan na Maans komst. Zusjes laten verdwijnen is vast nog moeilijker dan ervoor zorgen dat ze helemaal niet komen. Maar wie weet heeft Oma Zalig ondertussen wel nieuwe kunstjes geleerd in de hemel.” (p.52)
  - Waarom bidt Bores tot Oma Zalig om Maan te laten verdwijnen? Wat zegt dit over hoe hij zich echt voelt over Maan?
  - Vind je Bores gemeen, een echt rotkind, of kan je zijn gevoelens erg goed begrijpen? Waarom precies?
  - Hoe verandert Bores’ bultje tijdens het verhaal en wat betekent dit voor zijn gevoelens? (Bores merkt op dat zijn bultje krimpt terwijl hij bidt dat Maan verdwijnt, omdat hij hoopt dat Maan op deze manier ook echt gaat verdwijnen.)
  - Denk je dat dit bultje een symbool is voor iets anders, zoals Bores’ angst of jaloezie?
  - Wat zou er volgens jou gebeuren met het bultje als Bores Maan zou accepteren als zijn zusje? Hoe zie je Bores bultje ‘veranderen’ doorheen het verhaal?
- “Nora geeft haar een por met haar elleboog. ‘Zijn hond is weg,’ fluistert ze. ‘Weg?’ vraagt Beppe. Ze reikt over tafel heen en geeft een kneepje in Bores’ hand. ‘Wil je erover vertellen?’ Er glijdt een traan langs Bores’ neus naar beneden. Ze drupt van zijn neus in zijn kopje. Hij knikt. Hij wil altijd en overal over Vrijdag vertellen. Nu meer dan ooit. (...) Hij kan de snikken niet tegenhouden. Ze rollen onbedoeld uit zijn mond, net zoals de tranen uit zijn ogen. Zijn bult drukt zwaar op zijn schouders. ‘Vrijdag is mee met mijn nieuwe zus, Maan. Ze was plots verdwenen uit ons huis en ze heeft Vrijdag met zich meegenomen.’ ‘Waarom is je zus weggelopen? Had ze het niet goed bij jullie thuis?’ vraagt Beppe, die hem een gebruikte zakdoek toestopt. Jak. Bores schudt snel zijn hoofd.” (p.153-154)

- Waarom is Vrijdag belangrijker voor Bores dan Maan? Waarom lijkt Bores zich meer zorgen te maken om het vinden van zijn hond Vrijdag dan om zijn zusje Maan? Wat zegt dit over zijn gevoelens tegenover zijn nieuwe zusje?
- Hoe verandert Bores' houding ten opzichte van Maan naarmate het verhaal vordert? Wat zorgt ervoor dat hij haar uiteindelijk toch wil terugvinden?
- Wat leert hij tijdens zijn avontuur over wat het betekent om een broer te zijn voor Maan?
- Hoe helpen de personages Nora en Beppe Schroot, Bores om zijn gevoelens over Maan en Vrijdag beter te begrijpen?
- Waarom is het belangrijk dat hij niet alleen is in zijn zoektocht? Welke lessen leert Bores door samen te werken met Nora en Beppe?

1.2. Illustraties

Bea De Koster schreef het volgende in haar recensie over "Voor de nieuwe maan", verschenen op de website mappalibri.be: "De kleine tekeningen bij het begin van de hoofdstukken zijn prima: eigentijds en suggestief, en ze vatten mooi de essentie van het hoofdstuk. Maar de grotere illustraties zijn nogal nietszeggend. Ze gaan volledig voorbij aan de gedetailleerde beschrijving: niks geen hek van vuistdikke takken rondom de vuurtoren en op het dak ook geen oude deuren met de klinken er nog aan. Vooral de figuren zijn naïef en wat oubollig, en de weg-geabstraheerde fantasiewereld lijkt niet te sporen met het verhaal. En laat dat nu net het grootste manco zijn: die fantasiewereld is niet voldoende doordacht."

De recensent (iemand die een beoordeling over een boek, een film, een toneelstuk... schrijft) is geen grote fan van de grote illustraties van Jacques & Lise. Reden? De tekeningen tonen niet altijd wat er precies in het verhaal verteld wordt.

Bespreek met de Leesjury-leden enkele grote afbeeldingen. Je vindt deze afbeeldingen op pagina 45, 59, 79, 115 en 163. Onderstaande vragen kunnen je helpen bij deze bespreking.

- Welke verschillen merk je op tussen het verhaal en de afbeelding van Jacques & Lise?
- Vielen deze verschillen al op tijdens het lezen of merk je de verschillen nu pas op, nadat de recensent hierover iets verteld heeft in haar recensie?
- Ben je het eens of oneens met de recensent? Stoort het je dat de illustraties niet tonen wat er in het verhaal verteld wordt? Waarom wel, waarom niet?
- Bekijk aandachtig de paginagrote tekening op pagina 59. Waarom zouden Jacques & Lise hiervoor gekozen hebben? Waarom beelden ze deze situatie precies zo uit? (Maan die een glazen pot met daarin vlinderpoppen kapot smijt op de grond van de serre)
- Stel dat jij de illustrator bent van "Voor de nieuwe maan", welk deel van het verhaal zou jij dan in een afbeelding gieten? Waarom precies dit fragment? Hoe zou je dit fragment in beeld brengen, hoe zou je tekening er precies uitzien? (De Leesjury-leden hoeven niet te tekenen, hoewel dit natuurlijk wel kan.)

2.2. Genre

"Voor de nieuwe maan" is naast een erg avontuurlijk boek vol actie ook een fantasierijk boek. Typische kenmerken van dit soort boeken: magische werelden, de verzonnen wezens met buitengewone krachten, een strijd tussen goed en kwaad...

- Waarom is "Voor de nieuwe maan" voor jou een geslaagd / een niet zo geslaagd fantasieverhaal?
- Welke delen van het verhaal vind je echt fantasierijk en welke misschien wat minder?
- Wat vind je van de wereld in "Voor de nieuwe maan"? Hoe stel jij je het Land van de Honderd Bossen en het eiland Ark voor? Kun je je makkelijk een beeld vormen van deze plekken? Welke beschrijvingen helpen je daarbij en welke niet? Zijn er plaatsen uit het verhaal die je je helemaal niet kan voorstellen? Welke locatie vind je het leukst, het meest spectaculair? Waarom precies deze locatie?
- Vind je het belangrijk dat alles in een fantasiewereld logisch is? Zijn er momenten in "Voor de nieuwe maan" waar je het gevoel hebt dat iets niet klopt? (bv. de ouders van Bores bouwen eigenhandig een eigen eiland op een soort van drijvend platform.) Stoort dat jou tijdens het lezen of niet? Hoe ga je om met stukjes in het verhaal die misschien niet helemaal logisch lijken? Maakt dat het verhaal voor jou leuker of juist moeilijker om in te leven?

- Vind je dat de verzonnen wezens (zoals Tita, de hond met de ijzeren tanden, elf Nora, de vergeetachtige Beppe Schroot met haar uitvindskills en haar immense verzameling werk materiaal) goed passen in de fantasiewereld? Wat maakt hen bijzonder of anders dan personages in realistische verhalen? Naar welk personage gaat je voorkeur uit? Welk personage vind je het leukst, het meest boeiend, het grappigst...? Zijn er personages waaraan je je stoort? Waarom precies?
- In fantasieboeken is de strijd tussen goed en kwaad vaak belangrijk. Hoe wordt deze strijd in "Voor de nieuwe maan" weergegeven? Wie is er met wie in een conflict verwickeld? Vind je de Landrotten bijvoorbeeld overtuigende tegenstanders? Waarom wel of niet? Bores en zijn vrienden weten op het einde van het verhaal de Landrotten weg te jagen, door een gigantische dam op te blazen. Op die manier stroomt er weer water door het land van de Landrotten, iets waar ze erg bang voor zijn. Wat vind je van deze angst van de Landrotten? Komt deze realistisch over? Waarom wel, waarom niet? Vind je dat ze de Landrotten makkelijk kunnen verjagen of vond je de tocht van Bores en zijn vrienden te lang duren?

2. VERWERKING

2.1. Stellingenspel

Een van de belangrijkste thema's (onderwerpen) uit het boek is het Broer-zijn / Familie. Bores is aan het begin van het verhaal enig kind. Dat zijn ouders Maan adopteren, vindt hij niet leuk.

Hieronder vind je vijf stellingen. Verdeel het lokaal in twee delen, trek een denkbeeldige lijn in het midden. Links wordt het EENS-deel, rechts het ONEENS-deel. Lees een stelling voor. Laat de Leesjury-leden in stilte nadenken (max. 15 seconden) en lees de stelling dan nog een keer voor. Nadien verplaatsen de lezers zich naar de EENS- of de ONEENS-kant. Lezers die het deels eens, deels oneens zijn, plaatsen zich in het midden.

Belangrijk: je hoeft niet alle stellingen te bespreken, kies de stellingen die je het beste liggen, die het best bij de groep passen...

Nog belangrijker: gebruik de term plusbroer of pluszus tijdens het voorlezen van de stellingen.

- STELLING 1 - Het krijgen van een broer of zus betekent dat je aandacht moet delen met iemand anders, en dat kan best moeilijk zijn.
- STELLING 2 - Als je ineens een broer of zus krijgt, kan het voelen alsof je je plek in het gezin moet verdedigen of beschermen.
- STELLING 3 - Een broer of zus kan je nieuwe speelmaatje zijn, maar het kan ook betekenen dat je minder tijd voor jezelf hebt.
- STELLING 4 - Als enig kind ben je gewend om altijd de baas te zijn, maar met een broer of zus moet je leren samen beslissingen te nemen.
- STELLING 5 - Het kan even duren om aan een nieuwe broer of zus te wennen, maar uiteindelijk kunnen ze je beste vriend(in) worden.

Nadien bespreek je kort de mening van de lezers. Waarom zijn ze op deze plek gaan staan? Nadien kunnen de lezers onderling nog op elkaars uitspraken reageren. Spreek vooraf kort af hoe ze reageren: wachten jullie met reageren tot iedereen zijn positie heeft kunnen duiden of mag je meteen reageren?

(De stellingen zijn zo gekozen dat je steeds terug naar het boek kan verwijzen, naar de situatie van Bores en zijn nieuwe zusje Maan.)

2.2. Schrijfoefening: schrijf een dagboekpagina vanuit het perspectief van Maan

- Beschrijving van de opdracht: stel je voor dat je Maan bent, het nieuwe zusje van Bores dat net op het eiland Ark is aangekomen. Bores is niet blij met jouw komst en dat maakt het moeilijk voor jou om je thuis te voelen. In deze opdracht schrijf je een dagboek waarin je je gevoelens en ervaringen op Ark deelt. Denk na over de eerste dagen op het eiland, hoe Bores zich gedraagt en hoe jij je voelt bij alles wat er gebeurt. (Eventueel kan je ook schrijven over de momenten waarop je met Vrijdag wegging en wat je dacht tijdens de avonturen met de Landrotten.)

- Vragen om over na te denken vóór het schrijven:
    - Hoe voelde je je toen je voor het eerst op het eiland Ark aankwam? Was je blij, bang, of iets anders?
    - Wat vond je precies van Ark?
    - Wat dacht je van Bores toen je hem voor het eerst ontmoette? Had je verwacht dat hij blij zou zijn om een zusje te krijgen?
    - Hoe gedroeg Bores zich in de eerste dagen nadat je op Ark was aangekomen? Hoe voelde je je daardoor?
    - Heb je geprobeerd om vrienden te worden met Bores? Zo ja, wat heb je gedaan en hoe reageerde hij daarop?
    - Waarom denk je dat Bores zo boos of vervelend tegen je was? Begrijp je zijn gevoelens?
    - Wat vond je van Vrijdag, de hond? Voelde je je wel welkom door hem, ook al was Bores niet zo vriendelijk?
    - Waarom besloot je om weg te gaan met Vrijdag? Wat hoopte je hiermee te bereiken?
    - Wat ging er door je heen toen je oog in oog stond met de Landrotten? Was je bang, dapper, of een combinatie van beide?
    - Heb je tijdens je avonturen momenten gehad waarop je Bores begon te begrijpen of te vergeven? Wat waren die momenten?
    - Hoe denk je dat jouw relatie met Bores zal veranderen na alles wat er gebeurd is?
  - Hoe schrijf je een dagboek?
    - Begin met de datum bovenaan de pagina te zetten.
    - Schrijf alsof je rechtstreeks tegen het dagboek praat, alsof het een vertrouwelijke vriend is. Gebruik 'ik' en 'mijn' om je gedachten en gevoelens persoonlijk te maken.
    - Beschrijf je gevoelens en gedachten in detail. Schrijf over wat er gebeurt, maar focus vooral op hoe jij je daarbij voelt.
    - Probeer je in te leven in Maan en stel je voor hoe het zou zijn om in haar schoenen te staan. Wat zou zij denken? Hoe zou zij reageren?
  - Na het schrijven. Nadat je je dagboekfragment hebt geschreven vanuit het perspectief van Maan, deel je dit dagboekfragment met de groep. Iedereen (die wil) krijgt de kans om zijn of haar fragment voor te lezen aan de andere lezers. Dit is een kans om te laten zien hoe jij je hebt ingeleefd in Maan en hoe je haar gevoelens en gedachten hebt begrepen.
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.